

116

114

120

110

125

105

165

065

215

015

Ende

Anfang

OLPHI PRÆCEPTA.

93

convertendum erit in apparet, quod compendio sifimè sit, adjectione vel subtractione ab Asc. R. Med. Cœli, Partium Aequationis Temporis, quas exhibet Tabula, ut suprà monuti inobservatio[n]e speciali, ut tamen contrarium fiat titulis, quia hicæqualia tempora convertimus in apparentia.

Quod si sunt ad manus Tabulae Directiones Regiomontani, continuatæ à Reinholdo, vel Tabulae primi mobilis Magini; delecta ex ijs altitudine Poli, qua est loco proposito, adiacientur ad A. R. M. Cœli Tempora 90°: quia sic conflat[ur] Asc. obliqua Horoscopi, excerpta gradum orientem. Hic porro immisus in Tabulam suam, & cœq[ue]runtur in marginibus, sub filo data altitudo Poli in fronte & calce quæstæ ostender angulum Orientis.

Qui vero caret his libris, is cum excerptis recurrit ad caput XIV horum; ibi modos aliquot inveniet, indagandi per h[oc] data, ang. Orientis.

Unus eorum si habet; ut declinationem culminantis, si septentrionalis, ab Altit. Poli; si meridionalis, addas; ut habeas distantiam culminantis à vertice. Tunc enim Logarithmus, hijs & Anguli excepti, conjunctis, summa, ut Antilogarithmus exhibeat Angulum Orientis, per quem deinde etiam punctum ipsum orientis, seu Nonagefimum ab eo gradus indagandus est, sive querere illum placeat in Tabula nostra Ang. Orientis, sub filo Altitudinis Poli debite, & ex dextro vel sinistro margine, pro re h[ab]ata, excerpta hoc Ecliptice oriens punctum, siue accuratius ist agendum; anguli Orientis jam Logarithmo, ablato ab Antilogarithmo distantia culminantis à vertice, ut refert Antilogarithmus arcus inter Nonagefimum & Meridianum: qui arcus à Meridiano vergit in partes contrarias puncto æquinoctiali vicino. Alter modus utitur positione anguli orientis ut noti, & altitudine puncti culminantis, quæ est ejus à vertice distantia complementum ad Quadrantem.

Præcepto 45 Est & tertius modus dicto Cap. XIV.

Cognito Nonagefimo vel per se, vel ex gradu oriente, numeratis in nostro Hemisphario 90°, seu 3 signis, retro: compara cum eo locum Lunæ verum in Ecliptica. Nam si Luna fuerit illud orientalior, parallaxi propedit in ortum, si occidentalior, in occiduum. Subtracto igitur altero ab altero, distantia Δ ab illo Logarithmus scribatur Logarithmo Anguli orientis, pro Longitudinis Parallaxi; pro Latitudinis vero scribatur Antilogarithmus Anguli Orientis. Utrique demum subordinetur Parallaxes totales in horizonte Logarithmus sive logistica cum signo, five Canonicus: & sic pro Longitudine tres Logarithmos (cofice si ferat usus) in unam redige summas; pro latitudine duos. Haec due summa, quæstæ inter Logarithmos illos, ex quibus deductus ex L. Parallaxes, ostendunt Parallaxes, illa Longitudinis, ista Latitudinis: quarum illa addita loco Luna, si orientalis est à No. adempta, si occidentalis, ista addita Latitudini verae Australiæ, adempta Boreali, constituant visibilem Lunæ locum secundum longitud. & latit. Nisi forte latitudo Luna Borealis minor fuerit ipsa parallaxi Latitudinis: tunc enim illa auferenda est ab

ista, restabitq[ue] Latitudo visa Australis, loco vera Borealis.

Hæc itaque pro loco visibili Centri Lunae. Quod si opus erit loco visibili marginum: ejus semidiameeter apparet, addita longitudini Centri & latitudini, constituit locum marginis, illuc Orientalis, hic plaga ejus, quam habet Latitudo: subtractione vero à Centri longitudine & latitudine majori, constituit locum marginis, illuc occidentalis, hic plaga contraria: quam est visa centri & illius marginis latitudo: si autem latitudo visibilis centri, fuerit minor semidiameetro lunæ: subtractur illa ab hac, pro latitudine marginis, qui in plagam tendit centri quidem latitudini contrariam, propriæ vero cædem.

Quod si Polus Australis elevatur, Tabularum nonanginta Ascensionum Obliquarum, & nostra Tabula Ang. Orientis, nō aliter erit usus, nisi ingrediaris per Ascensionem, 180 gradibus vel auctiore vel diminuiri, & quem tunc excerptis gradum Orientem, pro eo vicissim feribus gradum oppositum, retento Angulo. Et tunc parallaxis auget Borealem Latitudinem, diminuit Australiem. Cætera ut suprà.

EXEMPLUM.

Anno Christi 1625, die 30 Ianuar. vel 9 Febr.

Vesperi Erbachij, Olme, Tubinge, & paſſim in Suevia, viſa est Venus, quaſi in complexu effe Lune circumdata, ſeu ut alij, quaſi hexere in ſinistro cornu Lune, & ab eo momento, paulatim veluti circumire gibbum Lune lucidum inferiorem; ex quo intellegi datur, ſinistra occidit, Solis & Veneris, coniunctionem fuſſe Lune & Veneris centram secundum longitudinem viſibiliter, Lunæ tamen Borealiori. Cum autem Sol eo die occiderit Erbachij Horâ 4° 53'. Venus vero Hora 6°. 47'. quippe que fuit in 24° 42' Δ , latitudine 9° 53'. Meridigatur ergo hora occidit 9° 47', que per Tycho[n]icam temporis aequationem fuit H 6°. 57' aequalis; & Uraniburgi H 7°. 9'. Invenitur ergo locus ejus 24° 55' Δ in Eclipticâ affignatus, Latitudo 9° 30' Meridiana, par allaxis in Horizonte totalis 63'.

Locus $\odot$ erat 21°. 26' ϖ ; ejus Δ . R. 323°. 50'. H[ic] datum est nobis ſit aīn intrinſica tempus apparet H. 6.47'; ad hoc igitur reverſi, addemus id in Tempora Aequatoris converſum, ut ſit 101°. 45'; ad Asc. R. $\odot$ ita fit A.R. Meridij Cœli 65°. 35'. Ita nihil nobis amplius negocij est cum aequatione temporis hac vice. Culminat autem 7°. 24' II, cuius Declinatio 21°. 37' Angulus cum Merid. 80°. 30'. Et quia Alt. Pôli ſit 48°. 30', ablata Declin. erit diff. culminantis à Vertice 20°. 53'. Log-us 79368 additus Logarithmo Anguli 138t facit 8° 7 49 Anilogium Ang. Orientis 63°. 31', pro L. Par. Huius Log us 21° 0 8 6, & poſteſeruit Parallaxi Long. & jam ablata ab Antilogarithmo 26°. 53'. ſc. 11437, relinquit 351 Antilogarithmum 4°. 48' arcus, quo diffat Nonag. à meridiano ſc. 7°. 24' II in conſequentiā, quia 9° est in antecedentia: ita conficitur Nonag. 12°. 12' II

Et quia pervenimus ad cognitionem Nonagi, priusquam ad parallaxes tranſcamus, traducemus exemplum citram per modos alios. Erat enim ſecundus, qui aliquem angulorum Orientis, quos sub

m 3 Alt.